

יביע אומר

בראשות הרב יגאל כהן שליט"א

מאמר השבוע

מאת ראש המוסדות הרה"ג יגאל כהן שליט"א

"אבא אני רעב"

ישנו ספור שספרתי כבר עשרות פעמים במהלך שעורים ברחבי הארץ, וכל פעם אני מתרגש ממנו מחדש.

מספר על רבי זושא שהיה בעל אמונה גדול. כל יום בשעות הצהריות כשהגיע זמן הסעודה, היה נעמד בבית המדרש וצועק בקול גדול: "אבא, זושא רעב, אבא, זושא רעב". כשהיה הגבאי שומע את בקשתו של ר' זושא, היה נגש אליו עם ארוחת הצהריים.

למיים אמר הגבאי בלבו: "הרי ר' זושא יודע שאני שומע ומביא לו את סעודתו, אם כן מדוע הוא צועק 'אבא זושא רעב'". הוא צריך לבקש ממני ואני אמלא את בקשתו". ולכן החליט הגבאי שאינו מביא לר' זושא את סעודתו היום, והוא ימשיך לבקש מאבא שבשמים אכל.

בצהרי היום נעמד ר' זושא במקומו והחל לצעק "אבא, זושא רעב. אבא, זושא רעב", ואין קול ואין עונה. המשיר ר' זושא בבקשתו וצעק שוב ושוב, והגבאי מחכה מעבר לדלת שסוף סוף יתעשת ר' זושא ויבקש ממנו את סעודתו.

לאחר כשעה של בקשות חוזרות ונשנות נפתחת דלת בית המדרש ונכנס יהודי הדור בלבשו ושואל: "היכן ר' זושא מליזענקס?" "זה אני" - ענה ר' זושא. "ברוך ה' שמצאתי אותך" - מספר היהודי - "דע לך, ר' זושא, שהייתי בצרה גדולה בגלל השלטונות. קבלתי על עצמי שאם יעזרני הבורא ברוך הוא להוציל מצרה זו, אעשה סעודת מלכים לכבוד הצדיק ר' זושא מליזענקס. אתמול נודע לי כי, ברוך ה', הדברים הסתדרו על הצד הטוב ביותר, ומהרתי היום לקיים את הבטחתי. שב בבקשה, כבוד הרב, ואגיש לפניך את הסעודה הטובה ביותר שעלה בדי להכין עבורך."

לאחר ששעד ר' זושא את לבו, קרא לגבאי המשתהה שיעמד בחדר הסמוך ואמר לו: דע לך, ידידי! לא אתה מביא לי אכל, אלא הבורא יתברך. וכשאני מבקש 'אבא זושא רעב' הריני מאמין באמונה שלמה שהבורא יתברך ישלח לי מזונתי. זכית אתה להיות

שלוחו של מקום, ואם לא אתה, ישנם שלוחים רבים לבורא יתברך. אילו היה בי כח, הייתי עומד באמצע בית המדרש וצועק אבא, יגאל רוצה חכמה, יגאל רוצה שמחה, יגאל רוצה מדות טובות, יגאל רוצה בריאות, יגאל רוצה לבנות בנין לכבודך יתברך, יגאל רוצה פרנסה, יגאל רוצה שקל העולם יפירו את גדלתך יתברך, אבל חושש אני שיזמינו לי משטרה. לסיים פרק השתדלות אביא דגמאות מעשיות מחיי היום יום, וכיצד לנהג בהם.

כמה שעות צריכים לעבוד? פרנסתו של אדם תלויה בבורא יתברך בלבד, ובכוחו יכול לתת לאדם כל מחסורו אפילו ללא השתדלות מצדו של האדם. אולם כך גזרה חכמתו יתברך שהאדם צריך לעשות השתדלות כדי לקבל את פרנסתו.

אבל כמה שעות יעבד בשביל פרנסתו כבר לא מגזרת הבורא, אלא תלוי באדם עצמו. ככל שיאמין ויבטח יותר, כך יבין שאפילו במעט השתדלות ישלח לו הבורא את כל מחסורו.

ולכן כל אחד צריך לעשות השתדלות עד שיאמין בלבו שהשתדלות זו מספיקה כדי להכניס לו את כל מחסורו. ככל שתגדל הבנתו שאין הדבר תלוי כלל בשעות עבודתו או בסוג עבודתו אלא הבורא יתברך גם בשעה אחת ישלח לו את כל פרנסתו, יספיק בשבילו לעבד שעה אחת ביום.

לדגמא, אדם שעובד בעיריית פ"ת ומרויח שבועת אלפים שקלים לחדש, ובכל תחלת חדש דואג הוא בלבו איך יסיים את החדש. סכום זה אינו מספיק להוצאות ביתו אפילו לחצי חדש ואינו בוטח בבורא יתברך שישלם לו את פרנסתו. צריך הוא לעשות השתדלות נוספת עד שיגיע בעצמו שהעבודות שהוא עובד מספיקות כדי לספק לו את כל מחסורו. מתוך ספרו של הרב יגאל כהן.

פרשת ואתחנן

עלון מס': 424

זמני השבת
הזמנים לפי לוח "אור החיים"

יום	ת"א	חיפה	ב"ש
כניסה:	19:04	19:06	19:05
יציאה:	19:54	19:56	19:54
ר"ת:	20:44	20:46	20:47

בירושלים: לנוהגים 40 דקות 18:45

- מאמר השבוע
- הנהגות מרן
- שאלות ותשובות
- דוד המלך
- לאשת ההיל
- פנינים מהפרשה
- מוסר עם סיפור
- פניני הדף היומי
- שמירת הלשון

המסעדה

יש לכם שמחה במספחה?
ברית. חתונה. בר מצוה.

יזמה הסובלה לקיים סעודת נינים באותו היום לאנשים שאין להם בתרומה של 400 ש"ח השתתפות ב"מסעדה" תורם שתופים לראשית לטעם סמאה ועודים אויז לבלחוחם

להשתתפות חייגו: 03-8000770

ניתן לתרום להפצת העלון ולהקדיש לעילוי נשמת \ לברכה \ רפואה \ הצלחה בטל: 03-8000770 פרטי ח-נ לתרומות: בנק מרכנתיל 17, סניף 732 חשבון 73443 ע"ש יביע אומר

הנהגות מרן

רבנו הרב עובדיה יוסף זצוק"ל

טעמי המקרא

טעמי המקרא הם קבלה בידינו איש מפי איש עד משה רבנו ע"ה שקיבלם מפי הקב"ה בהר סיני. ומעלתם גבוהה עד מאוד יותר מהנקודות, התגים והאותיות. ואדרבה, לגודל מעלת הטעמים והנקודות, לא ניתנו להיכתב בספר תורה. על הקורא בתורה להכין את הפרשה בטעמי המקרא כהוגן, ולא ידלג על שום טעם. וכתב הרמ"א, אף שהטועה בטעמים, אין מחזירים אותו, אבל גוערים בו. וזו לשון מרן הראשון לציון רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל (חזו"ע שבת א עמוד דש): "ומכאן הנני פונה לכל מנהלי בתי הספר ותלמודי תורה בזמנינו, ללמד טעמי המקרא לתלמידים עוד קודם הגיעם לגיל בר מצוה... ולא כאותם מנהלים אשר אינם משגיחים כלל על זה, ורק כשהתלמיד מגיע לגיל בר מצוה, מלמדים אותו ההורים באופן פרטי קריאת מספר פסוקים בטעמים, כדי שיקראם כך בציבור. וזוהי תעודת עניות לאותם הורים ומורים, שאינם שמים לב על כך". ע"כ.

וסיפר הגאון המקובל רבי דוד בצרי שליט"א שבילדותו לפני כשבעים שנה, היה בא לשיעוריו של מרן זצוק"ל בבית הכנסת "שאלו צדקה", ואחרי השיעור היה מרן מלמדו טעמי המקרא על ברכיו. ופעם שמעתי ממרן זצוק"ל שכאשר היה בבית הכנסת "חזון עובדיה" בשכונת "רחביה", היו נוהגים בליל "הושענא רבה" כשקוראים חומש דברים, כל אחד היה קורא קטע לפי תורו, ומרן ראה שהציבור לא יודעים את טעמי המקרא, ומינה את החזן שלו רבי שלמה כהן שליט"א שילמד אותם טעמים במשך תקופה בכל ערב. (בר מצוה בהלכה ובאגדה).

שאלות ותשובות

מאת הרב יגאל כהן שליט"א

שאלה: האם מותר לקרוא לפיקוח עירוני כדי שיבואו לקחת חתולים שמפריעים לנו בחצר למרות שאנו יודעים שהחתולים יעברו סירוס? **תשובה:** צריך לדעת שסירוס בעלי חיים אסור מן התורה, כמבואר במרן (אבן העזר סימן ה') ומרן החמיר שם גם על ידי גוי וגם בנקבות אסור ליטול את הרחם ולכן אין לקרוא לעירייה אם ידוע שהם מסרסים (ויש אופנים שמותר על ידי גרמא או על ידי גוי שיש צער מרובה מאוד ויעשו שאלת רב כל מקרה לגופו).

שאלה: האם אפשר לברך מאורי האש על מצית? **תשובה:** מותר לברך מאורי האש על מצית, ואם רוצה לקיים מצווה מן המובחר באבוקה יקח שתי מצתים ויחבר את השלהבת. (הלכה ברורה סימן רחצ).

שאלה: מי שעשה סעודה שלישית עם עוגות האם מותר לו להמשיך לאכול אחר צאת שבת?

תשובה: דעת מרן רבינו עובדיה (חזון עובדיה שבת ב) שרק בסעודת פת מותר להמשיך לאכול אחר צאת הכוכבים אבל בעוגות וכל שכן אם עשה סעודה בפירות צריך להפסיק את אכילתו בצאת הכוכבים ורק מים מותר להמשיך לשתות.

שאלה: שלום לרב, רצינו לדעת אם מי שמחמיר בצאת השבת כרבינו תם אם מותר לו לומר לאדם אחר שישעו אותו ברכב אחרי צאת שבת המוקדם?

תשובה: צריך לדעת שרבינו תם זה רק חומרא ואין זה מעיקר הדין כלל דמנהג ארץ ישראל מאות בשנים כדעת הגאונים כמו שכתב ביביע אומר, ולכן מותר לומר למי שאינו מחמיר שיעשה עבורו מלאכות, וכן יכול לנסוע עמו ברכב וחבירו יפתח לו את הדלת, כמו שכתב בחזון עובדיה שבת.

דוד המלך

מאת הרב אליהו עמר שליט"א

המלך דוד

מסרים מן השמים

גם בדורנו אנו מקבלים מסרים מן השמים, ואם אנו נוטים לבדוק מהו המסר שקיבלנו, הרי השגנו את המטרה, מכיון שהכל בעולם מושגח בהשגחה פרטית מדוקדקת, ושום דבר אינו לחינם, ונלמד מדוד מלך ישראל, שגם כשזימן לו הקדוש ברוך הוא להילחם בדוב ואריה, הוא הבין מכך שנשלח לו מסר מן השמים.

כיסאות עם חרקים

הסיפור הבא, ימחיש לנו את העניין של מסרים מן השמים, היה זה לקראת חג הפסח כשאופיר (שם בדוי), החליט לרכוש מערכת כיסאות חדשה עבור שולחן האוכל בביתו, כשהיה בחנות הרהיטים סיכם עם המוכר שהוא רוכש כיסאות בתנאי שההזמנה תגיע עד חג הפסח, ואם זה לא יסופק עד לפסח אין לו צורך בהזמנה, המוכר התחייב שיספק את ההזמנה עד החג, הגיע חג הפסח וההזמנה לא הגיעה, מברור עם החנות התנצל המוכר שזה

רמת אלחנן בבני ברק וסיפר לו את המקרה, הרב אמר לו שאינו יכול להכריע מי הצודק משום שלא שמע את שני הצדדים, אבל גם אם נצא מתוך נקודת הנחה שהנך צודק, הרי שהיה עליך לסיים את המחלוקת בהסכמה ומחילה מצד המוכר. כיון שאחרי הכל נגרמה לו עוגמת נפש, ולכן סובבו מן השמים שגם לך תיגרם עוגמת נפש מסביב לכיסאות שרכשת, הרב סיים את דבריו והציע לאופיר ליצור קשר עם בעל החנות, ולבקש ממנו שימחל לו על העוגמת נפש בפה מלא, וכך היה, אופיר יצר קשר עם חנות הרהיטים, והמוכר שזכר היטב את המקרה, אמר לו שהוא מוחל לו בלב שלם, ומה גם שהוא כבר מכר את הכיסאות ואין לו שום קפידא עליו, וראה זה פלא, מאז אותה שיחת טלפון לא נראו החרקים מסביב לשולחן והכיסאות, אופיר נרמז מן השמים, והבין את שעליו לתקן.

בשפה קלה וקולחת, עם מסרים לחיזוק

האמונה בדרכו של דוד המלך.

ממתין לך באתר: "אופקים בוקס"

נתקע במרפדיה וזה או טו טו יגיע, כשבועיים לאחר הפסח, התקשר בעל החנות והודיע שההזמנה הגיעה, אך אופיר לא היה מעוניין לקחת את ההזמנה, בטענה שעבר הפסח וכאן החל ויכוח עם המוכר, שבסופו של דבר הבין שהלקוח לא יקח את ההזמנה, ועליו לנסות למכור את הכיסאות למשהו אחר.

לאחר זמן מצא אופיר מערכת כיסאות במקום אחר ובמחיר מוזל ורכש אותם מיידית, אך כאן קרה דבר מוזר, מיד לאחר שהגיעו הכיסאות לביתו, החלה מכת חרקים שיצאו בסביבת הכיסאות ושולחן האוכל, תחילה לא שם לב, אבל לאחר כמה ימים של חרקים רבים שהתרוצצו סביבו בבית, הוא גילה שמקור הבעיה היא השולחן והכיסאות, כמובן שהוא ריסס חומר הדברה אבל זה לא עזר, ואז לפתע הוא חשב, אולי זה לא במקרה שדווקא מהכיסאות יש לי עוגמת נפש? הרי היתה מחלוקת ביני לבין בעל חנות הרהיטים, ונכון שאני צודק, אבל לא התייעצתי על כך עם רב אלא עשיתי דין לעצמי, ממחשבה למעשה אופיר ניגש לרב יצחק זילברשטיין שליט"א, רבה של שכונת

בשפת הולל לוי יתבדך
שטחם אבי להודיע
כי יצא לאור הספר
"שיעורי
הרב יגאל כהן"
פרק מושגח אמונה ונבון
שומר אמת ה' וחסד חללים
03-8000770
יחידה מס' 3
yabir-amer.co.il
התחייבות הסתים המובטחת

שותכים!
ממשיכים בבניה
ולכם יש לכם אפשרות
להיות שותפים בכל הזכויות
סיהיו במקום
ניתן להנציח להצלחה/לרפואה/לע"נ
מטר 36x400
חצי מטר 36x200
אמה 36x100
03-8000770

קו לימוד יומי לנשים ובנות
מתוך ספר
"שער הבטחון המבואר"
מאת הרב יגאל כהן שליט"א
2 - 3 דקות ביום
להצטרפות חייגי:
054-8502066

לאשת החיל

שלוש שורות של אבנים, שורה אחת מעץ

לפני מספר ימים עברנו את תשעה באב, אך האם למדנו ממנו משהו להמשך היוםמום?

"כל דור שלא נבנה בו בית המקדש כאלו נחרב בימיו" – המעשים שלנו הם אלו הקובעים האם יבנה בית המקדש בימינו ואם עוד לא נבנה כנראה שמעשינו קבעו שלא יבנה. כשביט המקדש השלישי במהרה יבנה לא תהיה לנו שאלת האמונה, נראה ניסים גלויים עין בעין. לא נצטרך לנסות לגלות טיפת אור המסתתרת בחושך של ימינו.. אלא כולם ידעו שה' אחד ושמו אחד. בהסתרה שבתוך ההסתרה של הדור הזה מוטל עלינו לדעת, להרגיש ולחיות שבוודאי גם שם נמצא השם יתברך! שהוא נמצא ומנהל כל רגע וכל מציאות, שגם אם משהי מאוד פוגעה בי ואני רוצה לספר על כך לכל העולם ולדבר רעה על השניה אז לעצור ולומר – איך יבנה בית המקדש אם עדיין ישנה שנאת חיים? אנו מתפללות בכל יום "שתחזינה עינינו בשובר לציון" אך האם עינינו ראויות לחזות בבניין הבית? האם אנו משתדלות בשמירת הלשון וברכילות בכדי לבנות עוד לבנה ועוד לבנה בבית קודשנו? הקב"ה מצפה מאיתנו לאהוב את השני, לראות את הדברים החיוביים ולא להתעכב על השלילי. בשעת מריבה לנסות לבלום פינו ולהתעלות מעל התגובות המצופות, לדון לכף זכות ולהתגבר על הכעס, מעשים כדוגמת אלו יקרבו את בניין בית המקדש.

הרב פינקוס זצ"ל כותב בספרו "גלות ונחמה" שהתורה נקראת אור. לאור ישנה תכונה מיוחדת, כל חומר בעולם ניתן לערב עם דברים אחרים אך אור לא ניתן לערב. גם תורה לא ניתן לערב עם שום דבר – או שהתורה נקיה או שזה לא תורה. שמכניסים עוד משהו לבית היהודי ואומרים שזה בסך הכל טלפון, בסך הכל עיתון, מה כבר יכול להיות... שם פותחים פתח ליצר הרע להכנס ובפתח הקטן הזה הרחחות שנושבות בחוץ מתפרצות במלוא עוצמתם לבית התורה שלנו. כך בתים מתפרקים וילדים נושרים מדרך ישראל.. בית המקדש היה בנוי שלוש שורות של אבנים ובניהם שורה של עץ, האש נתפסה בעצים וכך נשרף בית המקדש. אש לא יכולה לשרוף את התורה, לא יכולה לשרוף את האבנים של בית המקדש – אבל אם יש עצים בין שורה לשורה, אם יש ערוב של דברים חיצוניים ביחד עם התורה שם האש יכולה להתפשט ולהחריב הכל. החורים הקטנים הם תחילת האסונות הגדולים ביותר, אם תשרה בביתנו אך ורק התורה הקדושה בלי שום עצם זר מבחוץ לא יוכל להרע לנו. "לך עמי בא בחדרך טגור דלתיך בעדתי" – אם אדם נמצא כל כולו בתוך התורה ויראת שמיים, לא מחפש בחוץ, באומות הגויים וברחוב, בטכנולוגיה מתקדמת ומנסה ל"יעיל" את חייו ולערב בהם עוד קצת עניין כאלו התורה חס ושלום לא מספיקה.. אזי יראה בריכה בביתו, כי התורה היא המספקת באמת, המשמחת את הלבבות שמחה אמיתית שלא מתכלה. ה' יתברך נותן התורה ברא אותנו והוא היחיד היודע מה טוב בעבורנו. לאם הבית ישנו תפקיד חשוב לשמר את ביתה ולהעניק למשפחתה את החום והאהבה, את העניין ואהבת התורה הבוררת בתוך הבית שלא יצטרכו לחפש ברחוב תשומת לב ואהבה. שכיף ונעים בבית לא ירצו שום דבר חיצוני. תפקידנו לשמר את הפשטות היהודית, להעמיד את מבצרנו איתן בלי עזרים מודרניים משמלים בשמחה מדומה ולקיים את מצוות התורה לא כמצוות אנשים מלומדה אלא בחיות ושמחה מתוך אהבה אמיתית לבורא העולם והכרת תודה על כל החסדים שגמלנו! שנזכה לחזות בביאת משיח צדקנו מהרה, שנזכה לבניין בית תפארתנו ומקדשנו.

פנינים מהפרשה

כל שבכוהן לעשות עשה

מיד לאחר סיום סיפור הבדלת הערים, את בצר במדבר בארץ המישור לראובני ואת ראמות בגלעד לגדי ואת גולן בבשן למנשי, מוסיפה התורה ואומרת: "וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל". האמנם זו תמצית התורה שהונחלה לבני ישראל ע"י משה רבנו? האם לא נתנו דברים נוספים מלבד ערי המקלט? ועוד קשה, מאי "וזאת התורה"? וכי רק מצוה זו נתנה ע"י משה רבנו? השיב על כך הגאון רבי שמואל גריינימן זצ"ל, בספר ליקוטי הח"ח על התורה, ברשימת הערותיו, "מעשי למלך", בדרך דרש: הפסוק בא ללמד כאן יסוד מוסרי בעבודת הקב"ה. מעשה הבדלת ערי המקלט הוא ענין הלכתי לכשעצמו, אך משה רבנו ביקש להעביר כאן יסוד מוסרי בדרך העולה בית ה'. שלא לגשת מתוך חשיבה האומרת "בין כה וכה". לחטוף את שניתן לחטוף. זהו, אכן, מסר מוסרי ראשון במעלה.

הפסוק בא, איפוא, ללמד כי המעשה שעשה משה רבנו, הבדלת ערי המקלט שבעבר המזרחי, חרף אי היותם קולטים רוצחים, היתה בחינת "תורה" והוראה לדורות, "תורה אשר שם משה לפני בני ישראל". ללמד לשעה ולדורות כי כך ראוי לנהוג. כי ממנו יראו וכן יעשו.

וכאשר רואה אדם כי לפניו מלאכה קשה, הנראית לו כמו פתיחת פתחו של אולם, והוא נותן אל ליבו להשתמש בכוחותיו לפתוח לכל הפחות פתח כחודה של מחט, הרי מן השמים יסייעו אותו ויפתחו לפניו פתח כפתחו של אולם. גם אם אין בכוחו של אדם להשיג את האלף, אל לו להימנע מלטרוח כדי להשיג מנה.

וכך אומר המדרש: פתחו לי פתח של תשובה כחודה של מחט ואני אפתח לכם פתח שאפילו עגלות וקרונות נכנסין בו (שיר השירים רבה פרשה ה ג) על האדם לפתוח פתח כחודו של מחט, ככוחותיו: אולם רק בתנאי אחד שיהיה כפתחו של מחט - מפולש מעבר לעבר. נקב החודר בעד המחיצה על כל עביה. פתח זה, משמעותו שהרצון חזק, אמיתי, בר קיימא ובלתי פגום בהיסוסים וחוסר החלטה. הבא ליטרה מסייעין לו.

דוגמת זאת אמרו חכמינו על הפסוק "והתקדשתם והייתם קדושים" (ויקרא י"א, מ"ד): אדם מקדש עצמו מעט- מקדשין אותו הרבה, מלמטה- מקדשין אותו מלמעלה, בעולם הזה- מקדשין אותו לעולם הבא" (יומא לט).

בא וראה מה שכתב הרה"ק השפת אמת זי"ע במכתב קודש לאחיו הרה"ק רבי שלמה'לע זי"ע, (אוצר מכתבים ואמרים מכתב כב) דע אחי, כי כל מה שנדמה לאדם כי מרוחק הוא ואינו יכול לגשת לדבר מצווה, הוא שקר מוחלט בלי שום ספק כלל, והאמן לי בבירור כי אף הפחות מן הפחותים שבישראל העושה מצוות השי"ת כפשוטו,

כדי לקיים מצות הבורא ברוך הוא שבראנו ונתן לנו נשמה טהורה, כמ"ש 'נשמה שנתת בי טהורה', וכמו שבעת ירידת הנשמה למטה משיביעין אותה לקיים מצות הקדוש ברוך הוא כדאיתא בגמרא, כמו כן בכל יום כשמחזיר לו הקב"ה הנשמה משיביעין אותה לכל נשמת ישראל שיקיים מצות הבורא, וכמ"ש אשר אנכי מצוך היום - היום ממש, שיש להקב"ה נחת רוח ממצווה של אדם יותר ממלאכי עליון, וכל המלאכים מצפים שאדם מישראל אף הפחות יעשה מצוות המקום באהבה, כי כל העולמות תלויים במעשה האדם,

ושלא יעלה האדם על דעתו שנתקנה 'תפילה' רק לצדיקים, כי כל מה שתיקנו חז"ל (הוא) לכל אחד מישראל, כי איך יאמרו שהאדם יוציא שם שמים בחינם ח"ו, רק שכל אחד מחויב לבקש מהקב"ה מעומק הלב לשפוך לפניו תחנונים, כי אין שיעור לרחמי ה' יתברך, ובלי ספק הקב"ה ממלא את בקשת כל אחד מישראל. (הרה"ג ר' יוסף דוד כהן שליט"א מח"ס ידי כהן).

מוסר עם סיפור

מאת הרב יעקב עמר שליט"א

הגב - הרב?

הנה אנו נמצאים בתחלת ימי בין הזמנים ימים של הפוגה מזמן לזמן, ימים של אגירת פח לקראת השנה החדשה ימי הרחמים והסליחות.

הייתי רוצה בשיחה היום לתת תפנית וכוון שונה ממה שאנו רגילים, בימים אלו בכלל התקופה האחרונה שמחזיק גיסקא מתוהה מבחנה בטחוניית עד למאד [ובשעת כתיבת שורות אלו עדין מאמינים מקבל המקומות של העולם האסקלאמי ויהי צאון שהפל יהפך לטובה ולישועה לפלל ולפרט] אצל עדין מאידך גיסקא מנסים לטנף את התבונה ההדדית - הגבני תורה, ולמצוא בכל הזדמנות איך להראות הנה החבדים...

הייתי רוצה להביא מעשה שקראתי מהרב מנחם גרינר מלקראת שבת מלקתא' עם לקח מדהים בצדו.

בתקופה הראשונה להגעתו של הרה"ג רבי מנחם בן ציון זקס זצ"ל לארה"ב (חתן הגרצ"פ פראנק זצ"ל), נקלע לעיר קטנה בצרוב. התגוררו שם בשלוש מאות משפחות מאחדות בקהלה אורתודוקסית אחת. באשר הגיע לשם מצא

את העיר כמקרה, פלם קוצפים זועמים, שמים ללעג ולקלס את כל אשר בתאר "רב" יבנה.

על מה ולמה?

לאחר שהלך הרב המקומי לעולמו, פרסמה הקהלה הנדחת מודעת "דרוש רב אורתודוקסי, מסמך להוראה, בעל לשון מנהיגות ודרשנות" וכו' בעתון ניו יורק רב תפוצה. ויהי היום ומניו יורק הגיע מעמד מתאים, צעיר ובעל הדרת פנים, פה מפיך מרגליות ומצד ככתבי סמיכה ראויים. שמחו על המציאה הגדולה שהזדמנה לקהלה הקטנה, ופה אחד מהרו לסגר עמו חוזה ארץ טוח.

משפחתו של הרב החדש המשיכה להתגורר בניו יורק, וספם שעד לסוף שנת הלימודים ימשיכו ילדיו ללמד בניו יורק, אך עם בוא החפץ הגדול תתאחד המשפחה פלה, והקהלה תזכה גם לרבנית. בינתיים התגורר הרב במלון מקומי, וסעד על שלחנו של שמש בית הנקסט. הוא מלא במסירות רבה את פל התפקידים הרבניים ולקהלה פאה הרנחה. בליל פורים המתינו להגעת הרב בבית הנקסט אך זה בולש מלבוא.

המשך מוסר עם סיפור

התקשרו לחדרו במלון ואין מענה. התקשרו לקבלה והשתוממו לשמע: "מה? לא ידעתם שהוא ארז את כל חפציו ונסע? הוא הרי הלך לבקר את המשפחה שלו!"

לכח ההתרחשות המוזרה, החל אחד להרהר מה יעלה בגורל הפסוק שהלנה לרב. הוא לחש אודות כך לשכנו שהגיב שגם ממנו לנה הרב קסוף! חלפו דקות ספורות עד שהרחש-בזחש הקיף את כל המתפללים. מסתבר שקמעט מפלם לנה הרב קסוף בסוד, כדי לממן את הדיקה שהוא עומד לקנות!...

--- והילך איננו!
הגשה תלונה אצל השריף המקומי, שמהר לעדכן את חבריו העתונאים, ולהודיעם כבר לא היתה אורה ושמחה וששון ויקר. מה שפרור שאל התאר "רב" הצמד מעתה התאר "גנב", וכל בני הקהלה מלאו פיהם חרון וקצף נגד "הרבנים הגנבים" בהקללה...

הרב זקס רק הגיע למקום, ומשבי הרוח הרעים הכו בפניו בעצמה... הוא התחנן בפני הפרזידינט שיתן לו לנאם בפני כל חברי הקהלה. הלה הזהיר אותו שהוא עלול להתקל בתגובות פוגעות, אך הוא הגיב ב'אף על פי כן'!
"ידועה לי השערויה המבזה שהתרחשה במקומכם" - פתח ואמר - "אך יש לי אליכם בקשה אחת: במקום לצעק 'רב גנב!' צעקו נא מעתה 'גנב רב!'... ויאסביר את עצמי: פאשר נזקקתם לבחור רב, לא קקרתם ולא דרשתם היטב אודות עברו של

ה'תקשיט'. לא התאמצתם לבקר את הסמיכות בהן התהדר, אמתיות או שקמיא מזיפות. התרשמתם מהדרכת פניו של היצור, מחלקלקות לשונו של הברקש, ונפלתם בפח. לקחתם גנב והקתרתם אותו לרב!

"כעת, נכח העבדה שהפכתם גנב לרב, אתם מתמירים להפך את כל הרבנים לגנבים? הכיצד תוסיפו אשמה על אשמה להוציא שם רע על כלל הרבנים? הלקח שעליכם ללמד, שרבנים לא מחפשים באמצעות מדור 'דרושים' בעתונות, כי אם בתוככי הנייבות הקדושות, פונים לאחת מהנייבות המפסדות במדינה, מציגים מה נדרש עבור הקהלה, וראשי הישיבה כבר יכנו אתכם לאחד מטובי בוגריהם!"

ועוד אנקדוטה זכרני שלפני שנים הפגוע הקשה והרצחני בקו 2 בירושלים, הפגוע היה בכ"ב באב ה'תשס"ג שבגה 23 קורבנות מתוכם קלדים ה' קוים דמים ודם עבדיו השפור, ו-130 שנפצעו בדרגות שונות, המחבל מארגון המאס התחפש לחרדי ועלה אל האוטובוס והתאבד ה' ניצלנו.

לא היתה שום פתבה שהודיעה שחרדי התאבד בקו 2 כי כלם הבינו שמדבר בתחפשות, אם פן עלינו לדעת שמי שמחלל את השם הוא חי בתחפשת הוא לא 'חרדי' הוא רק לבוש בקוד לבוש חרדי בלבד.
שבט שלום ומברך!

שמירת הלשון

מאת הרב אהוד מולאי שליט"א

מהלוקת שהיא לשם שמים

(מכתב הרה"ק)

שלום לעם ישראל היקרים והחביבים
נשאלתי מאת יהודי שאיני מכיר, ששפך את לבו אלי בשידור ישיר. בבית כנסת השכונתי הוא אוהב מאוד להתפלל, מבחינתו אם אפשר היה לגמור כל יום את ההלל. אך בעיה אחת ישנה שם והוא גבאי בית הכנסת, שהתנהגותו שם את האווירה הורסת. וכבר כמה פעמים בגללו הקהילה היתה כמעט קורסת, כי מתייחס אל הציבור כמו חיה דורסת. והדבר הגרוע באותו הגבאי, שמחרחר הוא ריב ואינו אומר די. ומסית אנשים כנגד הרב, וכל פעם מחדש הוא מאוד נלהב. ומדבר בחלקלקות, וגורם בקהילה למחלוקות.

ושואל אם מותר על אותו גבאי לשון הרע לדבר, ואת מעלליו למען השלום לספר. ועניתי שה'חפץ חיים' (כלל ח', ח') בספרו המדהים, תשובה לשאלתו הוא מקדים. שאם בדבריו יצליח להשיכן שלום, שהיא על ראשו כתר ויהלום, ועל ידי זה תיפסק שואת חיים מביניהם, ותשרור אהבה ואחיה במחניהם, רק אז מותר לדבר לשון הרע על בעל המחלוקת, כדי שתשקע את המריבה עמוק בתוך השוקת. אבל צריך לשים לב לכמה פרטים, לפני שעל בעל מחלוקת לדבר ניגשים: א. שידע מעצמו שהגבאי הוא זה שמעורר מדינים, ולא יסמוך בזה על שמיעה מאחרים. אלא אם כן בירר שמה ששמע זו אמת, ואינה שמועה שהתגלגלה מעת לעת. ב. שיוכוון לתועלת ולא מצד שנאה אישית, אם חבויה ללבו בצורה חרישית. ג. אם יש באפשרותו להשקיע המריבה ולא לדבר, יעשה זאת בכל דרך אפשרית באופן האחר. ויתבונן בענין בשיקול דעת גדול, כי היצר

פניני הדף היומי

מאת הרה"ג ירון מרדכי זכאי שליט"א

מכירה שנעשתה תחת לחץ

תלמידי זרבין וביניה זביני (דף מז)

בסוגיתנו אנו למדים על כך שמי שמכר לחבירו חפץ מתוך איומים וכפיה מכל מקום המכירה חלה ואינה בטלה, ומבארת הגמרא הטעם משום שרוב החפצים וכלים פריטים שאדם פרטי מוכר אם לא היה אנוס וזקוק לכסף שלכן הוצרך למוכרם לא היה מוכר ומכל מקום המכירה חלה, ולכן גם במקרה שאיימו על אדם למכור ושילמו לו על כך המכירה חלה.

והגמרא מביאה ראייה נוספת לדיון זה ממנה שכתוב בפסוק "יקריב אותו לרצונו" ושם מדובר לגבי מי שנדר להביא קרבן עולה שכופים אותו להביא לבית המקדש ומכל מקום נחשב הדבר כאילו הביא מרצונו הטוב וכך נפסק בשולחן ערוך (חושן משפט סימן רה) והרמ"א שם בסימן יב כתב לחלק שדווקא במקרה שכפו ואנסו אדם למכור אני אומר שמהמכירה חלה כיוון שקיבל תמורה כספית מה שאין כן כשאנסוהו לקנות.

והנה בהקשר לדיון זה של תנאים שנעשו תחת הכרח כפיה ואנוס נשאלתי בספרי משפטי אמת (חלק א סימן עט) במי שרצה להתמחות באומנות לפרנסתו ועבד אצל שרברב (אינסטלטור) אלא שהוא התנה איתו שהוא מוכן שהוא יעבוד אצלו אבל בתנאי שגם לאחר כמה שנים לא יהיה עצמאי ויתחרה איתו ומחוסר ברירה זה הסכים, ויש לדון האם כיוון שהתנאי נעשה באונס ותחת כפיה הוא יכול לחזור בו? ובתשובה שם הבאתי את המבואר בסוגייתנו שאם כפו אדם למכור המכירה מועילה ואם כן גם בנידונו התנאי מועיל, ועוד שבמקרה דידן הקונה עצמו הכניס את עצמו לעבודה אצל האינסטלטור ואלו התנאים וידוע שבדיני ממונות הולכים אחר התנאים שהתנו בתחילה, ואף במקרים שמצד הדין הפועל חייב או פטור והתנה איתו שהוא חייב הולכים אחר התנאי, אלא שיש להעיר שזוהו תנאי על דבר שלא בא לעולם משום שהם מתנים על מה שיהיה לאחר כמה שנים ובשולחן ערוך נפסק שלא מועיל תנאי על דבר שלא בא לעולם, ואף שהפועל מחייב את עצמו ועליו לעמוד בהתחייבותו, אמנם בשולחן ערוך (סימן ט) נפסק שאם התחייב בדבר שאין לו קצבה לא מועילה התחייבותו ולמעשה לאחר שפלפתי בדיון זה כתבתי שהפועל צריך לעמוד דיבורו שלא יהיה מחוסר אמנה ולכן ראוי שיתפטר עם בעל הבית.

שבט שלום

ניתן לרכוש במחיר מיוחד את הדיסק אונקי של הרה"ג ירון מרדכי זכאי שליט"א המכיל את כל שיעורי הדף היומי על מסכתות הש"ס שבשפה ברורה ורווטה ושיעורים בהלכה. וכן להשתתף בהוצאת סדרת ספרים דיני ממונות בנושאים אקטואליים (יש אפשרות להנצחה) ליצירת קשר בפלאפון 0527630352 כמו כן ניתן להאזין לקו הדף היומי בכל שעות היממה הינם בטלפון 0559302663

הרע בשעת מחלוקת רוצה להרוס את הכל. לכן יבדוק טוב מי הוא הצד החולק, שלא יטיל את האשמה על הצדק. ואם אינו יכול לברר עם מי הצדק והדין, לא ידבר אף מילה עד שיוכל להבחין. ויהי רצון שתרכה תמיד האהבה והאחווה בעם ישראל, ונזכה במהרה בימינו לחזות בבנין אריאל. אמן כן יהי רצון.

ניתן לשמוע היוק קצר (בהקת הוציא) מידי יום בינוני בהלכות שמירת הלשון, בטל: 069-2222-0777 שלהח 8 ואחר כך הקש 1. שמועו ותדי נפשכם! כמו כן ניתן לקבל הומר (מיוחה) ליכתי הרבים בשמירת הלשון בטל: 052-768-3816

בית המדרש "ביעי אומר" בני ברק
נשע לכס שותפות
גם באחוקת תורה
ובם בעורה לטשפות נוקטת.
בתורה יהודית לבית המדרש
אתה יכול!
לפרטים היימי:
03-8000770

ל"ביעי אומר" - הרב יגאל כהן שליט"א בכל עמדות נדרים פלוס

יגאל אגרום

ניתן להזמין לשיעורי תורה / אזכרה ברחבי הארץ רבנים מכולל "ביעי אומר" 03-8000770

בתרומה של 250 ש"ח אתם שותפים בהפצת העלון ב: 20,000 עותקים

נר תמיד לע"נ ר' מנשה בן רחל ז"ל ולע"נ שושנה מהין בת זיוה ע"ה